

Uddannelsesprogram

---

*Introduktionsuddannelse i psykiatri
- Regionspsykiatrien Horsens*

Målbeskrivelsen 2016

Godkendt den 01.09.2023 af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse

Indledning

Formålet med uddannelsesprogrammet er at beskrive, hvordan og hvornår målene, som er beskrevet i målbeskrivelsen for psykiatri, opnås i det daglige arbejde på afdelingen.

Desuden beskriver uddannelsesprogrammet, hvordan kompetencevurderingen af opnåede mål vil foregå i det daglige. Det er ligeledes skitseret, i hvilken rækkefølge de enkelte mål mest hensigtsmæssigt opnås.

Uddannelsesprogrammet beskriver således idealforløbet for netop denne uddannelsesstilling.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen ([Link til aktuelle målbeskrivelse, SST](#)).

Uddannelsesprogrammet kan ses som en slags kontrakt mellem uddannelseslægen og de afdelinger, som indgår i uddannelsesforløbet, idet såvel uddannelseslægen som afdelingen kan stille krav til hinanden, svarende til uddannelsesprogrammet.

Såfremt en uddannelseslæge ikke finder at uddannelsen lever op til det uddannelsesprogram, som er udarbejdet for det pågældende uddannelsesforløb, er det i første omgang hovedvejlederen, som skal kontaktes. Løses problemet ikke ad denne vej kontaktes UALO og afdelingsledelsen. Kan man ikke få sin sag behandlet indenfor afdelingens rammer kan uddannelseslægen – efter at have orienteret afdelingsledelsen - henvende sig til hospitalets uddannelseskoordinerende overlæge eller specialets / områdets PKL.

Det vil ligeledes være naturligt at rette henvendelse til Videreuddannelsessekretariatet, såfremt man har problemer i forhold til uddannelsen på afdelingen.

Forkortelser

KV: Kompetencevurdering

UKO: Uddannelseskoordinerende overlæge

UALO: Uddannelsesansvarlig ledende overlæge

PKL: Postgraduat Klinisk Lektor

UKYL: Uddannelseskoordinerende yngre læge

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Forkortelser	2
Indholdsfortegnelse	3
Ansættelsessted / Uddannelsens opbygning	4
1. Ansættelse	5
1.1 Præsentation af afdelingen	5
1.1.1 Introduktion til afdelingen	5
1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen	5
1.1.3 Uddannelsesvejledning	5
1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse	5
1.2 Uddannelsesplanlægning	5
1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner	5
1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse	6
1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse	12
1.4.1 Undervisning	13
1.4.2 Kursusdeltagelse	13
1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / retur dage	14
1.6 Forskning og udvikling	14
1.7 Anbefalet litteratur	14
2. Evaluering af den lægelige videreuddannelse	14
3. Nyttige links	14

Ansættelsessted / Uddannelsens opbygning

Ansættelse: Introduktionsstilling i psykiatri
Ansættelsessted: Regionspsykiatrien Horsens
Varighed: 12 måneder

1. Ansættelse

Regionspsykiatrien Horsens

1.1 Præsentation af afdelingen

Afdelingens hjemmeside: <https://www.psykiatrien.rm.dk/klinikker-og-sengeafsnit/regionspsykiatrien-horsens/>

Regionspsykiatrien Horsens varetager behandlinger på hovedfunktionsniveau inden for specialet, herunder varetagelse af akutte psykiatriske patienter. Vi skaber god uddannelse via kvalificeret patientbehandling. Informationer om afdelingens behandlingstilbud, patientflow, normering og opbygning fremgår af afdelingens hjemmeside

1.1.1 Introduktion til afdelingen

Der udarbejdes personligt introduktionsprogram, som følges de første par uger, dette tilsendes op til ansættelsens start.

1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen

I følgende link er den overordnede organisering af den lægelige videreuddannelse beskrevet:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

1.1.3 Uddannelsesvejledning

1. samtale med hovedvejleder planlægges af hovedvejlederen inden for de første 14 dage. Herefter aftaler uddannelseslægen tider til månedlige samtaler med hovedvejlederen. Planlægning og dokumentation af afholdte samtaler sker i www.uddannelseslaege.dk. Det er obligatorisk, at introduktionssamtale, midtvejssamtale og afslutningssamtale dokumenteres her. Der skal desuden sikres godkendelse af de individuelle uddannelsesplaner. Indholdet i samtalerne vil være skiftende i løbet af uddannelsesforløbet, med bl.a. udarbejdelse af den individuelle uddannelsesplan, videreførelse af denne, og opfølgning på trivsel mm. Den generelle beskrivelse af samtalsystemet finder du via dette link: <https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse

Afdelingens funktioner er fordelt på flere sengeafsnit med patienter fra alle diagnostiske grupper samt diagnoseopdelte ambulatorier. Afdelingen yder ECT-behandling både til indlagte patienter og som ambulante behandling. Yderligere går afdelingens læger akutte og elektive tilsyn på patienter indlagt på somatiske afdelinger. Uddannelseslægen indgår i forvagtstavtlaget. Bagvagten er til stede på hverdage i almindelig dagarbejdstid og tilgængelig på mobiltelefon hele døgnet. Uddannelseslægen modtager supervision og vejledning af bagvagten, og vagtarbejdet kan desuden bringes til klinisk vejledning hos speciallæge. Bagvagten giver supervision til afgangende forvagt.

1.2 Uddannelsesplanlægning

Alle afdelingens læger fungerer som kliniske vejledere, og deltager i praktisk vejledning, supervision og kompetencevurdering. Det er kun læger, som har fået godkendt den kompetence, som der superviseres på, der kan gennemføre kompetencevurdering. Den godkendende læge skal være et niveau over den vejledte. Den endelige kompetencegodkendelse sker ved H2-læge eller speciallæge.

1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner

Eksempler på væsentlige arbejdsfunktioner:

Ambulatoriefunktionen:

Praktisk vejledning og supervision i ambulatorium foregår som mesterlære sideløbende med kompetencevurdering. Uddannelseslægen introduceres til ambulatoriet af mere erfarne kollega og

ambulatoriepersonalet. Uddannelseslægen har selvstændig funktion med mulighed for at søge hjælp ved mere erfarene læge.

Stuegangsfunktionen:

Der er afsat tid til gennemgang af patienterne ved for-stuegang – her deltager som udgangspunkt speciallæge tilknyttet teamet. Ved for-stuegang fordeles patienterne mellem de stuegangsgående læger efter kompetence, og efter hvilke patientkategorier den enkelte uddannelseslæge har særligt fokus på jvf. den individuelle uddannelsesplan. Det er planlagt, at stuegangen i starten sker under supervision, og der vil under hele forløbet være adgang til supervision efter behov – og når uddannelseslægen er klar, sker kompetencevurderingen ligeledes i forbindelse med stuegangen. Kompetencevurderinger kan foretages af læge på højere uddannelsesstrin.

Tværfaglig konference:

I ambulatorierne er der ugentlige konferencer med deltagelse af flere faggrupper, hvor patientforløb diskuteres. Uddannelseslægen vil her præsentere egne patienter og modtage supervision og faglig sparring.

Vagtfunktionen:

I vagtfunktionen varetages visitation og modtagelse af akutte patienter samt akutte tilsyn. Uden for almindelig dagtid desuden forefaldende arbejde på sengeafdelingerne. Uddannelseslægen vil således træne håndteringen af et bredt udvalg af akutte psykiatriske problemstillinger og blive fortrolig med den praktiske anvendelse af psykiatriloven.

ECT:

Uddannelseslægen introduceres til og varetager ECT-behandlinger.

1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Nedenfor er skitseret det ideelle forløb for tilegnelse af de kompetencer, der skal opnås i introduktionsstillingen, og hvilke arbejdsfunktioner der er grundlaget for læringen. En komplet oversigt over kompetencer, der skal opnås i hele speciallægeuddannelsen, findes i målbeskrivelsen. Numrene i tabellen henviser til kompetencenumrene i målbeskrivelsen.

Tabellen / figuren nedenfor giver et overblik:

Kompetencer			Læringsstrategi(er), anbefaling	Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e) Forslag til kompetencekort
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)		
I 1	Psykiatrisk Interview	Kunne gennemføre og strukturere et psykiatrisk interview af såvel akutte som elektive og indlagte patienter med henblik på indsamling af relevante data (Medicinsk ekspert/Lægefaglig)	Klinisk arbejde under observation.	Struktureret klinisk observation Kompetencekort 7 Antal : minimum 10 samtaler indenfor mindst 4 diagnostiske hovedgrupper Forventes opnået efter 3 mdr.
I 2	Farlighedsvurdering	Gennemfører risikovurderinger af selvmordsadfærd og farlighed (Medicinsk ekspert/Lægefaglig)	Kurser i konflikthåndtering og selvmordsforebyggelse. Klinisk arbejde under supervision	Struktureret klinisk observation Kompetencekort 2 Antal: minimum 3 Forventes opnået efter 3 mdr.
I 3	Somatisk vurdering	Kunne vurdere og undersøge patientens somatiske tilstand, tage stilling til videre udredning og vurdere den somatiske tilstands relation til de psykiatriske symptomer (Medicinsk ekspert/Lægefaglig)	Undersøgelse af patienter i den kliniske hverdag samt deltage i arbejdet i akutmodtagelser samt deltagelse i tilsynsfunktionen. Klinisk arbejde under supervision	Struktureret klinisk observation Kompetencekort 4 Antal: Minimum 10 patienter Forventes opnået efter 3 mdr.

I 4	Psykiatrilov og Retspsykiatri	<p>Kunne redegøre for og korrekt efterleve lov om tvang i psykiatrien. Kende egne begrænsninger og vide hvornår man skal have approberet sine beslutninger af senior kollega. Have kendskab til, at der gælder særlige regler for retspsykiatriske patienter med hensyn til rammer for indlæggelse og udskrivelse samt særlige forhold vedrørende besøgsforbud mm. (Medicinsk ekspert/Lægefaglig)</p>	<p>Varetage tvangssituationer i vagtarbejde. Deltagelse i patientklagenævnsmøder. Klinisk arbejde under supervision</p>	<p>Struktureret vejledersamtale og Audit på skriftligt materiale Kompetencekort 5 Antal: Journalaudits på minimum 10 journaler samt minimum 10 tvangsprotokoller</p> <p>Forventes opnået efter 6 mdr.</p>
I 5	Ratingskalaer og semistrukturerede interview	<p>Have kendskab til forskellige psykometriske skalaer og semistrukturerede interview. (Medicinsk ekspert/Lægefaglig)</p>	<p>Deltage i og udføre fællesrating på uddannelsesstedet. Udføre ratings i den kliniske hverdag under supervision.</p>	<p>Struktureret klinisk observation ud fra den anvendte skala. Kompetencekort 6 Antal: Mindst 2 patientcases</p> <p>Forventes opnået efter 12 mdr.</p>

I 6	Patientpræsentation	<p>Kunne fremlægge en sygehistorie mundtligt - kort og relevant, så kollegaer kan videreføre igangsat udredning og behandling.</p> <p>Kunne præsentere en klinisk problemstilling fokuseret, kort og struktureret, med henblik på at få faglig vejledning af senior læge i en grad, så man efterfølgende selv kan varetage videre udredning og behandling (Kommunikator)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fremlæggelse af akutte problemstillinger ved vagtskifte 2. Fremlæggelse af patienter, man selv har modtaget ved konference 3. Fremlæggelse af kliniske problemstillinger fra indlagte og ambulante patienter i konferencefora 	<p>Struktureret klinisk observation ved Konferencefremlæggelse Patientpræsentation og Vagtoverlevering</p> <p>Antal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vagtoverlevering: minimum 5 gange 2. Nyindlagte ved middagskonference: minimum 5 gange 3. Konference: minimum 5 gange. <p>Kompetencekort 8</p> <p>Forventes opnået efter 3 mdr.</p>
I 7	Kommunikation	<p>Kunne gennemføre en samtale på empatisk vis med en patient eller en pårørende. Patient/pårørende skal hurtigt blive klar over formål og rammer for samtalen, skal undervejs føle sig hørt, infor- meret og respekteret, samtykke skal ind- hentes når relevant, og samtalsens kon- klusion skal fremstå klart (Kommunikator)</p>	<p>Klinisk arbejde Teoretisk viden fra I-kursernes kommunikationsundervisning inddrages i det kliniske arbejde</p>	<p>Struktureret klinisk observation Kompetencekort 3 Antal: Minimum 3 samtaler</p> <p>Forventes opnået efter 9 mdr.</p>

I 8	Litteraturkonference	Kunne præsentere en klinisk problemstilling på systematisk og akademisk vis, idet den skal være belyst fra flere vinkler. Præsentationen kan munde ud i et diskussionsoplæg uden endelig konklusion. (Akademiker/Forsker/Underviser)	Lægen identificerer en relevant klinisk problemstilling, evt. i samråd med vejleder, og laver en mindre litteratursøgning, hvorefter dette fremlægges til drøftelse ved lægekongference i afdelingen. Varighed max. ½ time, med 15 min til spørgsmål og diskussion.	EBM opgave (Evidence based medicine) Kompetencekort 9 Antal: Minimum 1 fremlæggelse Forventes opnået efter 12 mdr.
I 9	ECT	Kunne gennemføre ECT-behandling inklusive forberedelser af patienten og redegøre for indikationerne samt teorien bag behandlingen. Kunne informere patienter og pårørende. (Medicinsk ekspert/Lægefaglig)	Gennemføre behandlinger under supervision og derefter selvstændigt. Gennemgå lokal oplæring	Struktureret klinisk observation. Kompetencekort 10 Antal: Minimum 4 behandlinger Forventes opnået efter 3 mdr.
I 10	Psykopatologi	Kunne udfærdige en psykiatrisk journal med en overskuelig opbygning og med relevant terminologi herunder udfærdige en grundig beskrivelse af patienten. Kunne skelne mellem patienternes subjektive oplevelser og de kliniske fund. Kunne identificere de almindeligste psykiatriske lidelser i henhold til gældende diagnoseklassifikationer (Medicinsk ekspert/Lægefaglig)	Klinisk arbejde under supervision Selvstudium Konferencer	Struktureret vejledersamtale Kompetencekort 1 Antal: minimum 10 journaler/skadenotater Forventes opnået efter 9 mdr.

I 11	Psykofarmakologi	Kunne redegøre for anvendelsen af anti-psykotika, antidepressiva, stemningsstabiliserende medicin og benzodiazepiner, dvs. have kendskab til indikationer, virkninger, bivirkninger (UKU), farmakokinetik, farmakodynamik, interaktioner samt vanlig dosis og reguleringer heraf (Medicinsk ekspert/Lægefaglig)	Selvstudium SST vejledninger Klinisk arbejde under supervision	Strukturerede Vejledersamtaler Eventuelt audit på skriftligt materiale Forventes opnået efter 12 mdr.
I 12	Etik	Kunne redegøre for relevante etiske overvejelser i behandlingen af den psykiatriske patient og især i forbindelse med tvang. Kunne sikre patientens integritet og værdighed. Kunne overholde tavshedspligten (Professionel)	Dialog med kollegaer ved konferencer og i det daglige arbejde.	Vejledersamtaler Forventes opnået efter 6 mdr.
I 13	Ledelse i vagtfunktionen	Være bevidst om, at der i vagtarbejdet er indbygget en ledelsesfunktion. Kunne vurdere, prioritere og disponere ressourcer og egen tid samt koordinere med plejepersonale og øvrige lægekollegaer. Kunne uddelegere arbejdsopgaver. Kunne sikre ordinationers gennemførelse. Kunne samarbejde med mere erfarent personale og gennemføre lægelige beslutninger. Kende egne begrænsninger og vide, hvornår man skal rådføre med kollega (Leder/Organisator/Administrator)	Klinisk arbejde i vagter med efterfølgende supervision af ledelsesfunktionen.	Struktureret klinisk observation Vejledersamtaler Forventes opnået efter 6 mdr.

1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse

Nedenfor er kort skitseret, hvilke konferencer uddannelseslægen forventes at deltage i, hvad uddannelseslægens rolle på konferencen er – og hvad uddannelseslægen kan forvente at lære af deltagelse i konferencen.

	Indhold	Hypighed	Deltagere	Læring
Vagtoverlevering morgen	Rapport fra vagtholdet Status over afdelingerne Supervision fra bagvagt	Alle hverdage	Vagtholdet og udvalgte personaler fra sengeafsnit og modtagelse	Patientforløb og organisation Overlevering af patientansvar Rapportering af patientforløb
Middagskonference	Rapport fra forvagt Status over afdelingerne Diskussion af udvalgte kliniske problemstillinger mhp. vidensdeling og læring	Alle hverdage	Alle læger	Patientforløb Overlevering af patientansvar Organisation Ethiske dilemmaer Faglige problemstillinger
Afdelingskonferencer	Planlægning af stuegang	Alle hverdage	Alle læger tilknyttet de respektive sengeafsnit Sygeplejekoordinator	Patientforløb Specielle problemstillinger
Onsdagsundervisning	Undervisning ved uddannelseslæger	Alle onsdage	Alle læger og specialpsykologer i sengeafsnit	Kliniske problemstillinger Interview-teknik Psykopatologi Kritisk litteratur gennemgang
ECT-konference	Undervisning faciliteret af læger fra ECT-team	Hver 2. torsdag ifm. middagskonference	Alle læger	Fælles rating af EEG og diskussion af ECT
Fredagsundervisning	Kort undervisning ved uddannelseslæger eller speciallæger	Alle fredage ifm. middagskonference	Alle læger	Formidling af faglige problemstillinger
Lægemøde, onsdag	Forskellige emner	1 gang om måneden	Alle læger	Organisation

YL-møde	Uddannelse og trivsel	Hver anden måned	Yngre læger	Læring i de 7 lægeroller Organisation
Vejlederfora	Opkvalificering af vejlederfunktionen Gennemgang af uddannelseslæger	Fem gange årligt	Vejledere, UALO og cheflæge	Organisation Vejlederrollen
Tavlemøde	Organisatoriske og faglige problemstillinger	Ugentligt	Læger, funktionsledere, sygeplejersker, psykologer, SSA	Organisation
Personaleundervisning i psykometri	Rating ved forskellige skalaer f.eks Hamilton	Ugentligt	Læger, sygeplejersker, psykologer, SSA	Psykometri
Ambulatorie konferencer	Gennemgang af nye patienter i ambulatoriet Gennemgang af status på patienter	Ugentligt	Læger, sygeplejersker, psykologer	Patientforløb, Kliniske problemstillinger
Personalemøder	Drøftelse af aktuelle organisatoriske og tværfaglige problemstillinger	Ved indkaldelse	Alle ansatte	Organisatoriske og tværfaglige problemstillinger

1.4.1 Undervisning

En gang ugentligt er der intern undervisning. Indholdet kan være kliniske problemstillinger, interview-teknik, psykopatologi, kritisk litteratur gennemgang mm. Uddannelseslæger vil løbende forestå undervisningen. Som uddannelseslæge deltager du i undervisning af studerende på afdelingen, ligesom vi forventer, at uddannelseslægen tager del i oplæring af yngre kolleger og andre sundhedsprofessionelle i afdelingen. Alle læger, der har været på kursus / deltaget i kongresser, skal fremlægge hovedpointer fra kurset/kongressen.

1.4.2 Kursusdeltagelse

Under ansættelsen forventes uddannelseslægen at deltage i det obligatoriske vejledningskursus (<http://www.videreuddannelsen-nord.dk/introduktionsuddannelse/obligatoriske-kurser-introduktionsuddannelsen/>). Afdelingen giver tjenestefrihed med løn, men det påhviler uddannelseslægen at give afdelingen besked (cheflæge) om kursernes placering tidligst muligt. Uddannelseslægen skal selv tilmelde sig kurset. Deltagelse i øvrige relevante kurser og konferencer/kongresser behandles af funktionsleder og cheflæge. Uddannelseslægen orienterer alle læger i afdelingen om kursusudbyttet efter kursusdeltagelse.

1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / returdage

Fokuserede ophold kan eventuelt aftales med hovedvejleder og afdelingsledelsen.

1.6 Forskning og udvikling

Der vil eventuelt være mulighed for at deltage i kvalitetssikringsarbejde og arbejde med udfærdigelse af kliniske retningslinjer og instrukser.

Som led i undervisningen forventes uddannelseslægen at indgå i kritisk litteratur gennemgang.

1.7 Anbefalet litteratur

Vi anbefaler lærebogen "Akutte Psykiatriske Tilstande" fra FADL's forlag v. Sigurd Benjaminsen m. fl.

Vi anbefaler alle uddannelseslæger at orientere sig i vores værktøjskasse (på Intra), hvor der bla. findes mange gode kliniske guidelines mv.

2. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Der henvises til nedenstående link for information om evaluering af den lægelige videre uddannelse:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

3. Nyttige links

Link til afdeling: <https://www.psykiatrien.rm.dk/klinikker-og-sengeafsnit/regionspsykiatrien-horsens/>

Dansk Psykiatrisk Selskabs hjemmeside: <https://www.dpsnet.dk/>

Specialets postgraduat kliniske lektor: <https://clin.medarbejdere.au.dk/postgraduatekliniskelektorer/>

Videreuddannelsesregion Nord: www.videreuddannelsen-nord.dk

Sundhedsstyrelsen: www.sst.dk

Styrelsen for patientsikkerhed: www.stps.dk

Lægeforeningens karriererådgivning: <https://www.laeger.dk/raad-og-stoette/karriereraadgivning-og-vaerktoejer-for-laeger/>

Karriereværket: <https://www.laeger.dk/raad-og-stoette/karriereraadgivning-og-vaerktoejer-for-laeger/karrierevaerket-refleksion-og-dialog/>

